

Reflexief Monitoren

Voor leren en bijsturen van transitieopgaven!

Transitieprocessen kenmerken zich door onzekerheid en controversen en vragen om een ander type monitoring en evaluatie dan het klassieke meten en afrekenen. De opleiding Reflexief Monitoren biedt concrete handvatten voor monitoring gericht op leren en bijsturen bij transitieopgaven. Geschikt voor alle professionals die hun kennis en competenties op het gebied van monitoring willen vergroten.

Steeds meer organisaties en gemeenten staan voor complexe maatschappelijke opgaven, die dwingen tot andere manieren van (samen)werken, sturen en organiseren, én andere manieren van monitoren. Denk aan klimaatadaptatie, de omgevingswet, transitie in het sociale domein, dynamische ketensamenwerking of de energietransitie.

Omdat transitieopgaven zich kenmerken door onverwachte obstakels en kansen, wordt vaak pas tijdens het proces duidelijk wat echt belangrijk is. Of een transitieprogramma, -experiment of -beleid daadwerkelijk bijdraagt aan structurele veranderingen wordt bovendien pas duidelijk op langere termijn. Dat maakt het lastig om op voorhand te bepalen wat en hoe gemonitord moet worden.

De essentie van Reflexief Monitoren

Reflexieve monitoring richt zich op interactief leren en bijsturen, getoetst aan lange termijn ambities voor systeemverandering. Het stelt je in staat om – samen met andere betrokkenen – vroege signalen te herkennen en benutten om zodoende transitiegericht te blijven werken. Niet alleen ‘doen we het goed?’, maar ook ‘doen we de goede dingen?’ en ‘is onze visie nog wel de juiste?’. Onder begeleiding van de docenten leer je reflexief monitoren als integraal onderdeel op te nemen in transitiegerichte programma’s, interventies en projecten. Je leert gericht bepaalde monitoringstechnieken en -methoden te kiezen bij een specifieke casus en je wordt in twee dagen uitgedaagd direct met één van de methodes aan de slag te gaan. In de afsluitende derde intervisiebijeenkomst (halve dag) bespreek je samen met jouw medecursisten je ervaringen om je monitoringsaanpak nog verder te verbeteren.

Wanneer

Donderdag 10 oktober 2019, donderdag 7 november 2019 en donderdag 16 januari 2020 (ochtend of middag afhankelijk van indeling intervisiegroep)
Start 09:30 uur – Einde 16:30 uur

Prijs

De investering voor deelname aan deze tweedaagse masterclass en intervisie (halve dag) bedraagt € 2250,- (vrijgesteld van btw). Alumni van Erasmus Academie en de Transition Academy (Drift for Transition) betalen een speciaal alumni tarief van € 2025- (vrijgesteld van btw). Inbegrepen zijn dagarrangementen, cursusmateriaal en parkeerkaarten.

Waar

Erasmus Universiteit Rotterdam (campus Woudestein)

Direct inschrijven

Schrijf u in via onze website:
www.erasmusacademie.nl/reflexiefmonitoren

Aantal deelnemers

Het maximum aantal deelnemers bedraagt: 20

Certificaat

Heeft u alle bijeenkomsten gevolgd, dan ontvangt u een certificaat van Erasmus Academie.

Meer informatie

Neem contact op met Mariëlle Elenbaas, Adviseur opleidingen T: 010-4082126
E: elenbaas@erasmusacademie.nl

Resultaten

De Masterclass Reflexief Monitoren biedt concrete handvatten voor monitoring, specifiek gericht op leren en bijsturen in transitievraagstukken.

Na deelname aan de masterclass:

- Heb je kennis van verschillende vormen en instrumenten van reflexieve monitoring;
- Beoordeel je zelf in hoeverre de aanpak van reflexief monitoren toepasbaar is;
- Kies je gericht een monitoringstechniek en -methode bij een specifieke transitiecasus;
- Heb je praktijkervaring met het toepassen van één van de monitoringstechnieken en -methoden binnen je eigen context.

Programma

Dag 1 (donderdag 10 oktober 2019) Introductie

- Voorstelronde en presentatie van pitches over de eigen monitoringsuitdaging
- Introductie, achtergronden en praktische tools Reflexieve Monitoring

Dag 2 (donderdag 7 november 2019) Hernieuwde kennismaking en terugblik op dag 1

- Theoretische verdieping Reflexieve Monitoring
- Intervisie ervaringen met ontwikkeling plan voor reflexieve monitoring en eerste oefeningen

Dag 3 (donderdag 16 januari 2020) Intervisie in kleine groepen (dagdeel)

- Intervisie ervaringen met uitvoering reflexieve monitoring in of vanuit de eigen organisatie

Voor wie

Deze masterclass is specifiek ontwikkeld voor mensen die zich bezighouden met transitieopgaven en hun kennis en competenties willen vergroten op het gebied van leren en monitoring.

Ben je op zoek naar innovatieve inzichten en methoden voor het monitoren van een transitiegericht project, experiment, programma of beleid en wil je er meteen mee aan de slag?

Of verdiep je graag jouw theoretische kennis over transities en wil je deze kennis relevant maken voor actuele monitoringsuitdagingen en leerprocessen in je werk? Dan is deze module zeer geschikt voor je.

Docenten

PJ Beers

PJ Beers is senior onderzoeker, docent en adviseur bij DRIFT en Lector aan de HAS Hogeschool op het gebied van duurzame businessmodellen voor de landbouw. Hij is expert op het gebied van leren en monitoring in transities. Hij heeft veel praktijkervaring in het bestuderen, faciliteren en reflexief monitoren van (agrari-sche) innovatieprocessen en lerende netwerken.

Barbara van Mierlo

Barbara van Mierlo is Universitair Hoofddocent, werkzaam als socioloog bij de Kennis-, Technologie- en Innovatiegroep van Wageningen University. Ze bestudeert processen van transfor-

maties en systeemverandering gericht op duurzaamheid in hun relatie met dagelijkse sociale praktijken. Ze heeft de methodologie van "Reflexive Monitoring in Action" (RMA) ontwikkeld, die een brede internationale toepassing kent in onder meer duurzame landbouw, beheer van natuurlijke hulpbronnen, duurzame energie en gezondheid.

Studiebelasting

Tijdens de bijeenkomsten en tussen de twee lesdagen door ga je aan de slag met een eigen monitoringscasus. Je leert deze casus in een transitiekundig kader te plaatsen om te kijken welke vorm van reflexieve monitoring het beste past. Onder begeleiding van de docenten word je uitgedaagd om te oefenen met ten minste één methode of techniek voor reflexieve monitoring op je eigen ingebrachte casus. Na de tweedaagse cursus ga je zelf verder aan de slag. In de afsluitende derde intervisie bijeenkomst bespreek je samen met een kleine groep medecursisten je ervaringen met als doel om je monitoringsaanpak nog verder te verbeteren.

Meer informatie en inschrijven

Heb je interesse in deelname aan deze masterclass? Bezoek dan onze website: www.erasmusacademie/reflexiefmonitoren

Wij zien uw inschrijving graag tegemoet.

Wat vinden onze deelnemers?

"Geeft na de opleiding Transitiemanagement een mooie theoretische en praktische verdieping van hoe pilotprojecten zich verhouden met transities, i.e. hoe de verschillende tijd en ruimteschalen met elkaar verbonden kunnen worden. Goede dialogen in de verschillende programmaonderdelen waarbij een groot aantal domeinen (zorg, energie, onderwijs) aan de orde kwamen met, enigszins verrassend, veel dezelfde vragen en dilemma's".

Felix Wolf (Ministerie van I&W) Editie 2018